

навпаки, стійкість – це характеристика системної здатності постійно адаптуватися до внутрішніх і зовнішніх викликів [4, с. 151].

Беззаперечним є той факт, що в українському суспільстві настав час кардинальних політичних змін. Оскільки монополізація і централізація державної влади і в центрі, і на місцях, порушення розподілу влади, перетворення всіх гілок влади, крім президентської вертикалі на її формальний придаток, перетворення держави на корупційну машину та інші причини привели до делегітимації державної влади та її гілок, масового політичного відчуження та масових політичних протестів [1, с. 10].

Політичним змінам повинні передувати з'ясування державної стратегії, першочергових завдань, ідеологічних механізмів, трансформаційних ресурсів, кінцевої моделі, заради якої розпочинають політичний процес. Політичним змінам притаманно: переоцінка існуючого стану та усвідомлення необхідних якісних змін; з'ясування мети, моделі та стратегії їх досягнення; демонтаж старого; консолідація на якісно новій основі одиниці, що трансформується (галузі, регіону, підприємства тощо).

Щоб політичні зміни мали доцільний результат, рівень невпорядкованості не повинен перетворюватися на хаос, інакше зміни втрачають сенс і трансформуються на загрозливий процес.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Бабкіна О. В.* Демократична політика як імператив сучасного глобального розвитку / Політика і духовність в умовах глобальних викликів. Політичні науки та методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. / О. В. Бабкіна. – К. : Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 8-15.
2. *Бєбик В. М.* Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика : [монографія] / В. М. Бєбик. – К. : МАУП, 2000. – 384 с.
3. *Зубков С. А., Панов А. И.* Политическое развитие и его движущие силы в современном обществе : учеб. пособ. / С. А. Зубков, А. И. Панов. – М. : МИИТ, 2000. – 164 с.
4. *Карадже Т. В.* Политическая философия / Т. В. Карадже. – М. : Мысль, 2007. – 512 с.
5. *Хантингтон С.* Будущее демократического процесса: от экспансии до консолидации / С. Хантингтон // Мировая экономика и международные отношения – 1995. – № 6. – С. 88.

Чижова О.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова
(м. Київ)

РЕВОЛЮЦІЯ, МОЛОДЬ, ПРАГМАТИЗМ

Той факт, що сьогодні в Україні революція відбулася, говорить про те, що український народ прагне кращого життя.

Посилаючись на засоби масової комунікації (ЗМІ), промови політиків, зазначимо, що ця революція є волевиявленням українського народу і метою якої є чесні дострокові вибори президента. Українські політики стверджують, що революція організована не політиками, а самим народом, якому набридло таке огидне життя, злидні, тобто революція в жодному разі не є агітацією за певну політичну силу, а ті ж самі політики називають цю революцію “боротьбою за майбутнє України”. Виходить: революція нейтральна, але носить явно виражений колір трьох політичних сил: “Свободи”, “Удару”, “Батьківщини”.

Організували цю революцію політики трьох політичних сил, закликали людей виходити на Майдан, щоб проявити свою волю, а здоровий глузд примушує людей дотримуватися певних думок, наслідком яких буде досягнення поставлених цілей. Які ж цілі (або хоча б мету) переслідують мітенгуючі? Не треба говорити про високу мету, про щось таке неосяжне, незрозуміле. Наприклад, про свободу вибору. Вибір є завжди і не треба казати, що одна сторона позбавляє людей вибору, фальсифікуючи під час голосування. Фальсифікації були з обох сторін і робити при цьому великі очі “що ви таке кажете, ми на таке не здатні” – не пройде. До того ж, виступаючи за будь-яку з двох ідеологій, люди не опиняться у виграші з будь-яким результатом. В політиці кожний “требе” під себе (все корисне, звісно), а потім те, що лишилося віддасть всім іншим – як недоїдки. Тому робити з політика ідола, як це роблять обидві сторони (і опозиція, і влада) безглуздо. Хоча треба зауважити, що ідолізовані і ті, і інші. Коли вони збираються, то нагадують певний фан-клуб, що підтримує бурхливими оплесками та вигуками своїх кумирів. Це зрозуміло. Адже кожна людина повинна в щось (або в когось) вірити. Так склалося історично і, мабуть, ніколи не зміниться. Ми завжди шукаємо таке вірування, про яке думаємо, що воно є істинним. Спираючись на один з способів закріплення віри Пірса – метод завзятості – можна з легкістю стверджувати, що на більшість людей, які йшли за опозицією та блакито-білими прапорами впливав саме цей метод. Таким “ідейним” (ті, що за ідею) людям казати щось проти їхньої віри є неможливим, бо вони фанатично стоять на своїй позиції. До того ж факти на них теж не діють. Добре, якби це відбувалося з кількома особами, а не існувало масово, бо працювати з масами, які керуються методом завзятості, практично неможливо, хоча можливо з тими, хто керує народом з першого дня і використовує метод авторитету. В даному випадку він виступає не формальним, а сприяє висуванню певного лідера, якого “обрав” народ.

В українській революції є ще кілька місць, де прагматизм просто відпочиває. Візьмемо хоча б те, що обидві ідеї, які зараз панують в суспільстві, носять, загалом, одне і те ж саме завершення: будуть панувати певні люди, проводити свою політику, встановлювати закони. Ніхто не знає напевно, яка з партій це зробить найкраще, але всі кричать, що їхня партія найчесніша. До того ж народ проявляє свою волю однаковою способом – страйкує. І методи стали одні. І гасла деякі в своїй основі пропагандують одні і ті ж самі. Кольори лише різні. Однак, якщо дві різні ідеї

викликають одну й ту ж саму дію, то з цього випливає, що це зовсім не дві різні ідеї, а одна, яка висловлюється лише різними словами.

Ще одним з принципів прагматизму, який не спостерігається сьогодні в політичній діяльності, є те, що, якщо ідея веде до кращого образу життя, то буде добрим вірити в цю ідею, якщо звісно вона не стикається з іншими, більш важливими життєвими інтересами. Революція собою “закрила” майже всі сфери життя. Візьmemo хоча б той факт, що переважна більшість тих, хто приймав участь у мітингах – молодь та інші страти населення. Цікаво те, що відбувалися всі дії під час навчального (робочого) процесу. Політики ж закликали студентів йти з пар на Майдан (школярі здебільшого йшли туди добровільно, копіюючи поведінку старших. До того ж у їхньому віці це нормально: потяг до подорожей, пригод, чогось цікавого, стверджуючи, що покарання за це не буде. А згодом було прийнято рішення, що пропуски занять з приводу участі у мітингу не враховувати, тобто були створені всі умови, щоб процес навчання поставити на другий план. А хіба ж навчання не є важливим елементом розвитку суспільства та процвітання держави? Україні необхідні кваліфіковані кадри, спеціалісти, професіонали. А при такому навчанні досягнути позитивних результатів неможливо. Благо, що молодь не приймає участі у виробничому процесі. А уявіть, якби майже місяць страйкували б шахтарі, підтримуючи свого кандидата. І хто б нам тоді добував вугілля? Але це майже нікого не цікавить. А те, що працівники Кабміну не могли кілька днів потрапити на роботу? А навіщо: народ же стоїть за ідею! Все інше зачекає. А те, що навколо мітингуючих живуть люди, які хочуть тиші? Хтось скаже, що заради ідеї можна і потерпіти, що в даному випадку комфорт – не головне. І що тоді виходить – народ бореться за ідею, за добро методами, які заважають жити оточуючим... Виходячи з цих обставин, можна впевненістю зазначити, що ті жертви, на які йдуть люди, не варті “ідеї за свободу, правду”. А окрім холоду, голоду відбувалося й інше. На Майдані були зареєстровані випадки з летальним кінцем, коли людина, якій було погано, просто не могла вибратися з натовпу, щоб їй надали медичну допомогу. Про це просто не пишуть, а випадки були і від цього нікуди вже не втекти [1].

Повернемося до наших грабелів. Щось подібне на зразок теперішньої революції відбувалося в Україні в 1991 році. Тоді молодь теж страйкувала, але часи були зовсім інші: після довгих років мовчання люди нарешті змогли вголос висловлювати свої думки. Вони мали на це право і були щасливі. Хоча тоді зміна міністрів не була подією такої державної ваги, що дух захоплює: всі були з однієї партії. Зараз вимоги страйкуючих були іншого, більш високого характеру, деякі з яких уряд таки ухвалив. Давайте чесно: хто висував ці вимоги: народ чи певна політична сила?! Звісно, що не народ. В даному випадку він виступив маніпулятором, яким при цьому маніпулюють. Це говорить про те, що партія (або партії), які рвуться до влади будь-якими способами, не можуть самі домогтися своїх цілей. А так як Україна – демократична держава, то до думки народу необхідно прислуховуватися. Та здається, що це не демократія, а

охлократичний тиск на владу, яка змушена підкоритися “волі народу”, щоб міжнародна спільнота не приписала їй ще одне недотримання демократичних засад. І всім добре відомо, що народ говорить словами своїх улюбленців. Невідомо лише заради чого? Мабуть він (революційний народ) просто вірить в істинність слів своїх лідерів насправді не знаючи, які наслідки для України буде мати їх політична діяльність [2].

Таким чином, трансформація українського суспільства позбавлена яскраво вираженого прагматизму. І це залежить не лише від того, наскільки прагматично спрямовані політичні лідери, а й від того, наскільки свідомо люди можуть вибирати, спираючись не на емоції, а на здоровий глузд, на факти, які є дійсним відображенням реальності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. *Бойко О.* Політичне протистояння офіційної влади та опозиції в Україні: основні прояви, характерні риси та особливості. // *Людина і політика.* – 2003. – № 2. – С. 48-62.
2. *Пасько І.* Громадянське суспільство: влада і опозиція / Т. О. Войтенко, О. С. Гончарук, Ю. О. Привалов // *Громадянське суспільство в Україні: аналіз соціального конструювання* : наукова збірка. – К. : СтилоС, 2002. – 368 с.